

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
KAMU DENETÇİLİĞİ KURUMU
(OMBUDSMANLIK)

SAYI : 2019/8060-S.12324

BAŞVURU NO : 2019/5903

KARAR TARİHİ : 06/09/2019

TAVSİYE KARARI

BAŞVURAN :

BAŞVURUYA KONU İDARE : HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ

BAŞVURUNUN KONUSU : Başvuranın bilgi edinme talebinin karşılanması istemi hakkındadır.

BAŞVURU TARİHİ : 12/03/2019

I. BAŞVURANIN İDDİA VE TALEPLERİ

1. Başvuran, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsünün açmış olduğu Maliye Tezli Yüksek Lisans sınavı sonucunda sadece kazanan kişilerin açıklandığını ancak hangi kriterlere göre alım yapıldığının açıklanmadığını, yazılı ve sözlü mülakat sonuçlarının açıklanmadığını, en son başarılı olan adayın başarı puanı ve sınav sonucunun yeniden hesaplanması için yapmış olduğu başvuruya yasal süresi içerisinde cevap verilmediğini, daha sonra gelen yanıtta da söz konusu hususların aydınlatılmadığını belirterek; söz konusu başvurusuna ilişkin gerekli yanıtların verilmesini talep etmektedir.

II. İDARENİN BAŞVURUYA İLİŞKİN AÇIKLAMALARI

2. Kurumumuzun 02/04/2019 tarih ve S.11 sayılı yazısı ile şikâyet başvurusunun çözüme kavuşturulması amacıyla Hacettepe Üniversitesi Rektörlüğünden bilgi ve belge talebinde bulunulmuştur. Hacettepe Üniversitesi Rektörlüğü tarafından gönderilen ve 28/05/2019 tarihinde Kurum kayıtlarımıza giren 35853172-622.03 sayılı cevabi yazı ve eklerinde özetle;

2.1 Başvuranın, bilgiedinme@hacettepe.edu.tr e-posta adresine 15/02/2019 tarihinde eposta göndererek bilgi istediği ve kendisine yasal süreler içerisinde cevap verildiği,

2.2 Başvuranın, aynı konu ile ilgili olarak 15/02/2019 tarih ve ... sayılı dilekçe ile CİMER'e şikayette bulunduğu ve 08/03/2019 tarih ... sayılı yazı ile cevap verildiği,

2.3 Enstitü Maliye Yüksek Lisans programına başvuruda bulunan ...'un, ilgili ~~Anabilim Dalının mülakat sınav jürisinden mülakat~~ notu olarak (38) otuz sekiz puan aldığı, Üniversite Senatosunca Maliye Bölümünün Tezsiz Yüksek Lisans Programları

için mülakat notunun minimum (50) elli puan olarak belirlendiği, (50) elli puanın altında puan alan aday öğrencilerin genel başarı değerlendirme sıralamasına giremediği,

2.4 Üniversite Senato Kararları ile belirlenmiş ve öğrenci otomasyon sistemine tanımlanmış olan Anabilim Dallarının başvuru kriterlerine göre lisansüstü öğrenci alımlarının ONLINE başvuru ile yapılmakta olduğu, başvuru yapan aday öğrencilerin değerlendirilmesinin Anabilim Dallarınca kurulan mülakat jürileri tarafından, öğrencinin ALES puanının %50'si, akademik not ortalamasının %20'si, mülakat notunun %30'u alınarak nihai başarı notuna göre otomatik olarak sistem tarafından sıralama yapılarak, kendi içlerinde büyükten küçüğe doğru sıralanan öğrencilerin, ilan edilen kontenjanlar dahilinde kayıt hakkına sahip oldukları, her sınava katılan öğrencinin kayıt yaptırır koşulu bulunmadığı, yeterli puanı almış olsalar dahi, ilan edilen kontenjan dışında kalması nedeniyle de kayıt hakkı kazanılmayabildiği ya da ilan edilen kontenjanı doldurmaya yetecek kadar başarılı aday bulunmadığı durumda açılan kontenjan sayısından daha az sayıda öğrenci alınabildiği, anabilim dallarının açılan kontenjanının tamamının her koşulda doldurulması gibi bir zorunluluğun da bulunmadığı,

2.5 Kayıt hakkı kazanan aday öğrencilerin ilan edilmesi sırasında kazanan/kazanamayan adayların puanlarının ifşa edilmemesi (korunması) için kazanan adayların isim listelerinin puansız olarak ilan edildiği, puanını öğrenmek isteyen her bir öğrenciye talep etmesi durumunda yazılı veya sözlü olarak puanlarının bildirildiği,

2.6 Şikayet sahibi ...'un, Maliye Anabilim Dalı Tezli Yüksek Lisans programı aday değerlendirme jürisinden almış olduğu mülakat notunun otuz sekiz (38) puan, alması gereken en az minimum mülakat puanının ise elli (50) olduğu, Genel Başarı Sıralamasında (69) altmış dokuz puan almasının başarılı olduğu anlamına gelmediği, bu nedenle şikayetinde haklılık sebebi bulunmadığı belirtilmiştir.

III. İLGİLİ MEVZUAT

3. 18/10/1982 tarihli ve 2709 sayılı T.C. Anayasasının;

3.1. “*Özel hayatın gizliliği*” başlıklı 20’nci maddesinin birinci ve üçüncü fıkralarında,

“Herkes, özel hayatına ve aile hayatına saygı gösterilmesini isteme hakkına sahiptir. Özel hayatın ve aile hayatının gizliliğine dokunulamaz.” ,

“...Herkes, kendisiyle ilgili kişisel verilerin korunmasını isteme hakkına sahiptir. Bu hak; kişinin kendisiyle ilgili kişisel veriler hakkında bilgilendirilme, bu verilere erişme, bunların düzeltilmesini veya silinmesini talep etme ve amaçları doğrultusunda kullanılıp kullanılmadığını öğrenmeyi de kapsar. Kişisel veriler, ancak kanunda öngörülen hallerde veya kişinin açık rızasıyla işlenebilir. Kişisel verilerin korunmasına ilişkin esas ve usuller kanunla düzenlenir.” ,

3.2. “*Dilekçe, bilgi edinme ve kamu denetçisine başvurma hakkı*” başlıklı 74’üncü maddesinde,

“... Herkes, bilgi edinme ve kamu denetçisine başvurma hakkına sahiptir. Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına bağlı olarak kurulan Kamu Denetçiliği Kurumu idarenin işleyişiyle ilgili şikâyetleri inceler. ...” ,

4. 14/6/2012 tarihli ve 6328 sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun "Kurumun Görevi" başlıklı 5'inci maddesinin birinci fıkrasında,

"Kurum, idarenin işleyişiyle ilgili şikâyet üzerine, idarenin her türlü eylem ve işlemleri ile tutum ve davranışlarını; insan haklarına dayalı adalet anlayışı içinde, hukuka ve hakkaniyete uygunluk yönlerinden incelemek, araştırmak ve idareye önerilerde bulunmakla görevlidir." ,

5. 24/3/2016 tarihli ve 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanununun;

5.1. "Amaç" başlıklı 1'inci maddesinde,

"Bu Kanunun amacı, kişisel verilerin işlenmesinde başta özel hayatın gizliliği olmak üzere kişilerin temel hak ve özgürlüklerini korumak ve kişisel verileri işleyen gerçek ve tüzel kişilerin yükümlülükleri ile uyacakları usul ve esasları düzenlemektir." ,

5.2. "Tanımlar" başlıklı 3'üncü maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinde,

"Kişisel veri: Kimliği belirli veya belirlenebilir gerçek kişiye ilişkin her türlü bilgiyi" ifade eder.

5.3. "Kişisel verilerin işlenme şartları" başlıklı 5'inci maddesinin birinci fıkrasında,

"Kişisel veriler ilgili kişinin açık rızası olmaksızın işlenemez." ,

5.4. "Kişisel verilerin aktarılması" başlıklı 8'inci maddesinde,

....."(1) Kişisel veriler, ilgili kişinin açık rızası olmaksızın aktarılamaz.

.....(2) Kişisel veriler;

.....a) 5 inci maddenin ikinci fıkrasında,

.....b) Yeterli önlemler alınmak kaydıyla, 6 ncı maddenin üçüncü fıkrasında,

belirtilen şartlardan birinin bulunması hâlinde, ilgili kişinin açık rızası aranmaksızın aktarılabilir..."

5.5 "Veri güvenliğine ilişkin yükümlülükler" başlıklı 12'nci maddesinin birinci fıkrasında,

" Veri sorumlusu;

a) Kişisel verilerin hukuka aykırı olarak işlenmesini önlemek,

b) Kişisel verilere hukuka aykırı olarak erişilmesini önlemek,

c) Kişisel verilerin muhafazasını sağlamak, amacıyla uygun güvenlik düzeyini temin etmeye yönelik gerekli her türlü teknik ve idari tedbirleri almak zorundadır." ,

6. 09/10/2003 tarihli ve 4982 sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanununun "Bilgi Edinmenin Sınırları" na ilişkin , "Özel hayatın gizliliği" başlıklı 21'nci maddesinde,

"Kişinin izin verdiği hâller saklı kalmak üzere, özel hayatın gizliliği kapsamında, açıklanması hâlinde kişinin sağlık bilgileri ile özel ve aile hayatına, şeref ve haysiyetine, meslekî ve ekonomik değerlerine haksız müdahale oluşturacak bilgi veya belgeler, bilgi edinme hakkı kapsamı dışındadır.

Kamu yararının gerektirdiği hâllerde, kişisel bilgi veya belgeler, kurum ve kuruluşlar tarafından, ilgili kişiye en az yedi gün önceden haber verilerek yazılı rızası alınmak koşuluyla açıklanabilir."

Düzenlemeleri yer almaktadır.

IV. KAMU DENETÇİSİ YAHYA AKMAN'IN KAMU BAŞDENETÇİSİNE ÖNERİSİ

7. Kamu Denetçisi tarafından yapılan inceleme neticesinde; başvuranın bilgi edinme talebinin karşılanması için talep edilen bilgi ve belgelerin başvuru sahibinin erişimine sunulmasına yönelik makul sürede işlem tesisi hususunda Hacettepe Üniversitesi Rektörlüğüne tavsiyede bulunulması yönündeki “Tavsiye Karar Önerisi” Kamu Başdenetçisi'ne sunulmuştur.

V. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

A. Hukuka ve Hakkaniyete Uygunluk Yönünden Değerlendirme

8. Başvuran, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsünün açmış olduğu Maliye Tezli Yüksek Lisans sınavı sonucunda sadece kazanan kişilerin açıklandığını, ancak hangi kriterlere göre alım yapıldığının açıklanmadığını, yazılı ve sözlü mülakat sonuçlarının açıklanmadığını, sınav sonuçlarının tarafına açıklanması, en son başarılı olan adayın başarı puanı hakkında bilgilendirilmesi ve sınav sonucunun yeniden hesaplanması talebiyle 15/02/2019 tarihinde yaptığı başvuruya 12/03/2019 tarihinde cevap verildiğini, dolayısıyla yasal süre içinde cevap verilmediğini, verilen yanıtta ise başvuru konusuna ilişkin gerekli bilgilere yer verilmediğini belirterek idare tarafından gerekli yanıtların verilmesini talep etmektedir.

9. İdare tarafından yapılan açıklamada; başvuranın bilgi edinme talebine yasal süre içinde cevap verildiği, aynı konu ile ilgili olarak 15/02/2019 tarih ve ... sayılı dilekçe ile yaptığı CİMER başvurusuna 08/03/2019 tarih ... sayılı yazı ile cevap verildiği, Maliye Anabilim Dalı Tezli Yüksek Lisans Programı giriş sınavını değerlendiren jürilerin yazılı ve sözlü sınav notlarını elektronik ortamda sisteme kaydettiği, öğrencilerin ALES puanının %50'si, akademik not ortalamasının %20'si, mülakat notunun %30'u alınarak nihai başarı notuna göre otomatik olarak sistem tarafından sıralama yapılarak, kendi içlerinde büyükten küçüğe doğru sıralanan öğrencilerin, ilan edilen kontenjanlar dahilinde kayıt hakkına sahip oldukları, Enstitü Maliye Yüksek Lisans programına başvuruda bulunan başvuranın, ilgili Anabilim Dalının mülakat sınav jürisinden mülakat notu olarak (38) otuz sekiz puan aldığı, Üniversite Senatosunca Maliye Bölümünün Tezsiz Yüksek Lisans Programları için mülakat notunun minimum elli (50) puan olarak belirlendiği, elli (50) puanın altında puan alan aday öğrencilerin genel başarı değerlendirme sıralamasına giremediği, başvuranın Genel Başarı Sıralamasında (69) puan almasının başarılı olduğu anlamına gelmediği, kazanan/kazanamayan adayların puanlarının ifşa edilmemesi (korunması) için kazanan adayların isim listelerinin puansız olarak ilan edildiği, puanını öğrenmek isteyen her bir öğrenciye talep etmesi durumunda yazılı veya sözlü olarak puanlarının bildirildiği ifade edilmiştir.

10. Bireylerin kişisel verilerinin korunması hakkı, özel hayata saygı hakkı kapsamında Anayasa'nın 20. maddesinde açık olarak düzenlenmiştir. **24/3/2016 tarihli ve 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanununun “Tanımlar” başlıklı 3'üncü maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi gerekçesinde** *“Kişisel veri, kimliği belirli veya belirlenebilir gerçek kişiye ilişkin her türlü bilgiyi ifade etmektedir. Yalnızca ad, soyad, doğum tarihi ve doğum yeri gibi kişinin kesin teşhisini sağlayan bilgiler değil, kişinin fiziki, ailevi, ekonomik, sosyal ve sair özelliklerine ilişkin bilgiler de kişisel veridir. Bir kişinin belirli veya belirlenebilir olması, mevcut verilerin herhangi bir şekilde bir gerçek kişiyle ilişkilendirilmesi suretiyle, o kişinin tanımlanabilir hale getirilmesini ifade eder. Bu durum, kişinin fiziksel, ekonomik,*

kültürel, sosyal veya psikolojik kimliğini ifade eden somut bir içerik taşıması veya kimlik, vergi, sigorta numarası gibi herhangi bir kayıtla ilişkilendirilmesi sonucunda kişinin belirlenmesini sağlayan tüm halleri kapsar.” denilmektedir.

11. Anayasa Mahkemesi kararlarında da, *“kişisel veri -belirli veya kimliği belirlenebilir olmak şartıyla- bir kişiye ait bütün bilgileri ifade etmekte olup adı, soyadı, doğum tarihi ve doğum yeri gibi bireyin sadece kimliğini ortaya koyan bilgilerin değil telefon numarası, motorlu taşıt plakası, sosyal güvenlik numarası, pasaport numarası, öz geçmiş, resim, görüntü ve ses kayıtları, parmak izleri, sağlık bilgileri, genetik bilgiler, IP adresi, e-posta adresi, alışveriş*

alışkanlıkları, hobiler, tercihler, etkileşimde bulunulan kişiler, grup üyelikleri, aile bilgileri gibi kişiyi doğrudan veya dolaylı olarak belirlenebilir kılan tüm verilerdir” şeklinde ifade edilmektedir. (AYM, E.2014/74, K.2014/201, 25/12/2014; E.2013/122, K.2014/74, 9/4/2014;E.2014/149, K.2014/151, 2/10/2014; E.2013/84, K.2014/183, 4/12/2014; E.2014/180, K.2015/30, 19/3/2015; Bülent Kaya [GK], B. No: 2013/2941, 11/5/2016, § 49; Nurcan Belin[1. B.], B. No 2014/14187, 10/01/2018)

12. Bu kapsamda kişinin adının, soyadının, kimlik numarasının, sınav sonuçlarının, eğitim bilgilerinin vs. kişisel veri oluşturduğu ve devletin özel hayatın gizliliğinin korunması bağlamında bu verilerin korunması ve ifşa edilmesini engelleme yükümlülüğünün bulunduğu aşikardır.

13. Öte yandan Anayasa'nın " Dilekçe, bilgi edinme ve kamu denetçisine başvurma hakkı " başlıklı 74. maddesinin dördüncü fıkrasında " Herkes, bilgi edinme ve kamu denetçisine başvurma hakkına sahiptir. " denilmek suretiyle bilgi edinme hakkı anayasal güvenceye kavuşturulmuş, 4982 Sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanunu ile demokratik ve şeffaf yönetimin gereği olan eşitlik, tarafsızlık ve açıklık ilkelerine uygun olarak kişilerin bilgi edinme hakkını kullanmalarının sağlanması amaçlanmıştır.

14. Bilgi edinme hakkı, yönetilenlerin yönetenleri denetleyebilmesinin, dolayısıyla hukukun üstünlüğünün sağlanabilmesinin çok önemli bir aracı olarak işlev görmektedir. Bilgi edinme hakkı, devletin demokratik niteliğinin geliştirilmesi ve bireyin temel hak ve özgürlüklerinin korunması hususlarında önemli bir rol oynadığından, demokratik hukuk devletinde vazgeçilmez bir hak niteliğine sahip bulunmaktadır (AYM, E:2013/114, K:2014/184, 4.12.2014).

15. Bu noktada bilgi edinme taleplerinin konusunu üçüncü kişilere ait bilgilerin oluşturması durumunda, anayasal düzeyde güvence altına alınmış olan bilgi edinme hakkı ve özel hayatın gizliliği nedeniyle çatışan haklar arasında dengenin sağlanması esastır. Bu kapsamda kişilerin eğitim veya iş hayatı bakımından geleceklerini belirleyen sınavlar sonucunda bir adayın, sınavın doğru olarak uygulanıp uygulanmadığını, adil sonuçlanıp sonuçlanmadığını denetleyebilmek, kendi başarı durumunu genel başarı durumu ile kıyaslayabilmek ve buna ilişkin hak arama özgürlüklerini kullanabilmek için sınav sonucunda oluşan taban puanı ve başarılı olan adayların başarı durumlarını bilmesinde adayın menfaatinin yanısıra kamu yararının bulunduğu değerlendirilmektedir.

16. Somut olayda, idare tarafından başvurana kendi sınav sonucuna ilişkin bilgiler verilmiş, en son başarılı olan adayın başarı puanına ilişkin olarak ise adayların puanlarının ifşa edilmemesi (korunması) için puansız olarak kazanan adayların isim listelerinin ilan edildiği belirtilmiş ve başvuranın bu husustaki bilgi edinme talebi reddedilmiş ise de, idare tarafından sınav sonuçlarının ilanı sırasında kişilerin belirli veya belirlenebilir olmasını önleyecek şekilde (aday no. vs. ile) de puanların açıklanabileceği veya isim bazında açıklama yapılacak ise alfabetik sıra ile ilan edilebileceği, dolayısıyla gerekli hallerde sayısal verilere

ilişkin bilgilerin de ilgilileri ile paylaşılabilceği hususunun göz ardı edildiği değerlendirilmiştir.

17. Kurumumuzca yapılan değerlendirme neticesinde; bilgi edinme hakkının demokratik ve şeffaf yönetimin gereği olan eşitlik, tarafsızlık ve açıklık ilkelerinin sağlanmasının çok önemli bir aracı olduğu göz önünde bulundurularak Yüksek Lisans programına başvuruda bulunan başvuranın girmiş olduğu sınav sonucunda en son başarılı olan adayın başarı durumu hakkında bilgilendirilme talebinin idarece reddedilmesi işleminde hukuka uyarlık bulunmadığı sonuç ve kanaatine varılmıştır.

B. İyi Yönetim İlkeleri Yönünden Değerlendirme

18. İyi yönetim ilkelerine 28/03/2013 tarihli ve 28601 mükerrer sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin “İyi Yönetim İlkeleri” başlıklı 6 ncı maddesinde yer verilmiş olup; söz konusu ilkeler yönünden yapılan değerlendirme neticesinde; **başvuru kapsamında Kurumumuzun bilgi ve belge talebine tekit yazısı üzerine cevap verildiği**, başvuranın 15/02/2019 tarihinde bilgiedinme@hacettepe.edu.tr e-posta adresine gönderdiği bilgi edinme talebine 12/03/2019 tarihli e-posta ile, aynı konu ile ilgili olarak 15/02/2019 tarih ve ... sayılı dilekçe ile yaptığı CİMER başvurusuna 08/03/2019 tarih ... sayılı yazı ile cevap verildiğinin bildirildiği tespit edilmiş, bu açıdan idarenin makul sürede karar verme, kararların gerekçeli olarak bildirilmesi ve karara karşı başvuru yollarının gösterilmesi ilkelerine uymadığı anlaşılmış olup, idarenin bundan böyle bu ilkelere de uygun davranması önerilmektedir.

VI. HAK ARAMA ÖZGÜRLÜĞÜNE İLİŞKİN YASAL MEVZUAT

19. 14/06/2012 tarihli ve 6328 sayılı Kanunun 21 inci maddesinin ikinci fıkrası uyarınca, bu Tavsiye Kararının idareye tebliğ tarihinden itibaren 30 gün içinde idare tarafından herhangi bir eylem ya da işlem tesis edilmezse (varsa) dava açma süresinden kalan süre işlemeye devam edecek olup Ankara İdare Mahkemesinde yargı yolu açıktır.

VII. KARAR

Yukarıda açıklanan gerekçe ve dosya kapsamında göre, **BAŞVURUNUN KABULÜNE;**

Başvuranın talep ettiği en son başarılı olan adayın puanına ilişkin sayısal verilerin bildirilmesi hususunda **HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE TAVSİYEDE BULUNULMASINA,**

Kararın **BAŞVURANA ve HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE** tebliğine;

6328 sayılı Kanunun 20 inci maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca, ilgili idare tarafından bu karar üzerine tesis edilecek işlemin otuz gün içinde Kurumumuza bildirilmesinin zorunlu olduğuna,

Türkiye Cumhuriyeti Kamu Başdenetçisince karar verildi.

e-imzalıdır

Şeref MALKOÇ
Kamu Başdenetçisi